Ráiteas um Chumhdach Leanaí agus Teimpléad Measúnaithe Riosca

Ráiteas um Chumhdach Leanaí

Is coláiste Gaeilge sa nGaeltacht é Coláiste Cholumba a sholáthraíonn oideachas bunscoile/iar-bhunscoile do scoláirí ó Rang a Ceathar go Rang a Sé agus ó Bhliain a haon go Bliain na hArdteistiméireachta ó fud na tíre.

De réir cheanglais an Achta um Thús Áite do Leanaí 2015, Tús Áite do Leanaí: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017, an Aguisín a ghabhann le Tús Áite do Leanaí (2019), na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) agus Treoir Tusla maidir leis na Ráitis um Chumhdach Leanaí a ullmhú, chomhaontaigh Bord Bainistíochta Choláiste Cholumba an Ráiteas um Chumhdach Leanaí atá leagtha amach sa doiciméad seo.

1 Tá an Bord Bainistíochta tar éis Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) na Roinne a ghlacadh agus déanfaidh sé iad a chur i bhfeidhm go hiomlán, gan athrú gan leasú mar chuid den Ráiteas foriomlán um Chumhdach Leanaí

2 Is í/é an Príomhoide an Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIA)

3 Is í/é an Leas-Phríomhoide an Leas-Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIA)

4 Is í/é an Príomhoide agus Leas-Phríomhoide an Duine Ábhartha
(Duine ábhartha is ea an duine ar féidir leis/léi eolas a sholáthar maidir leis an mbealach ar forbraíodh an ráiteas um chumhdach leanaí agus a bheidh ábalta an ráiteas a sholáthar má iarrtar é. I suíomh coláiste, is é an duine ábhartha an DIA.)

5 Aithníonn an Bord Bainistíochta go mbaineann cúinsí cosanta agus leasa leanaí trí gach gné de shaol an choláiste agus go gcaithfear iad a léiriú i mbeartais, nósanna imeachta, cleachtais agus gníomhaíochtaí uile an choláiste. Comhlíonfaidh an coláiste, ina cuid beartas, nósanna imeachta, cleachtais agus gníomhaíochtaí, na prionsabail a leanas maidir le dea-chleachtas i gcosaint agus leas leanaí:

Déanfaidh an coláiste an méid a leanas:

- aithneoidh sí go bhfuil cosaint agus leas leanaí thar a bheith tábhachtach, beag beann ar gach breithniú eile;
- comhlíonfaidh sí go hiomlán a hoibleagáidí reachtúla faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus comhlíonfaidh sí reachtaíocht ábhartha eile a bhaineann le cosaint agus leas leanaí;
- comhoibriú go hiomlán leis na húdaráis reachtúla ábhartha maidir le cosaint leanaí agus cúrsaí leasa;

- cleachtais shábháilte a ghlacadh chun an fhéidearthacht go dtarlódh díobháil nó timpistí do leanaí a íoslaghdú agus chun oibrithe a chosaint ar an ngá le rioscaí neamhriachtanacha a ghlacadh a d'fhéadfadh iad féin a fhágáil ar oscailt do chúiseamh mí-úsáide nó faillí;
- cleachtas oscailteachta a fhorbairt le tuismitheoirí agus rannpháirtíocht tuismitheoirí in oideachas a gcuid leanaí a spreagadh; agus
- meas iomlán a bheith acu ar cheanglais rúndachta agus iad ag déileáil le cúrsaí maidir le cosaint leanaí.

Comhlíonfaidh an coláiste na prionsabail thuas freisin maidir le haon scoláire fásta atá faoi leochail speisialta.

6 Tá na nósanna imeachta/bearta seo a leanas i bhfeidhm:

- Maidir le haon bhall foirne atá faoi réir aon imscrúdaithe (cibé mar a thuairiscítear sin) maidir le haon ghníomh, neamhghníomh nó imthoisc i ndáil le leanbh atá ag freastal ar an gcoláiste, comhlíonann an coláiste na nósanna imeachta ábhartha atá leagtha amach i gCaibidil 7 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) agus comhlíonann an coláiste na nósanna imeachta araíonachta comhaontaithe ábhartha d'fhoireann an choláiste atá foilsíthe ar shuíomh gréasáin gov.ie.

- Maidir le roghnú nó earcú foirne agus a n-oiriúnacht chun oibriú le leanaí, comhlíonann an coláiste ceanglais reachtúla grinnfhiosrúcháin Achtanna an Bhiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin (Leanaí agus Daoine Soghonta) 2012 go 2016 agus comhlíonann an coláiste an treoir níos leithne maidir le dualgas cúraim a leagtar amach i gciorcláin ghrinnfhiosrúcháin agus earcaíochta Garda a d'fhoilsigh an RO agus atá ar fáil ar shuíomh gréasáin gov.ie.

- Maidir le faisnéis, agus, nuair is gá, treoir agus oiliúint, a sholáthar don fhoireann i ndáil le tarlú díobhála a shainaithint (mar a shainmhínítear in Acht 2015) tá an méid a leanas déanta ag an gcoláiste-

  - Chuir sí cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí an choláiste ar fáil do gach ball foirne
  - Cinntíonn sí go gcuirtear cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí an choláiste ar fáil do gach ball foirne nua
  - Spreagann sí baill foirne chun leas a bhaint as oiliúint ábhartha
  - Spreagann sí baill an Bhoird Bainistíochta chun leas a bhaint as oiliúint ábhartha
  - Coinníonn an Bord Bainistíochta taifid ar gach oiliúint ar bhaill foirne agus ar bhaill den Bhord

- Maidir le Tusla i ndáil le hábhair imní um chosaint leanaí a thuairisciú, ceanglaítear ar gach duine den phearsanra an choláiste na nósanna imeachta atá leagtha amach sna Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) a chomhlíonadh, lena n-áirítear i gcás múinteoirí cláraithe, iad siúd atá sainordaithe chun tuairisciú faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015.

- Sa gcoláiste seo tá Duine Idirchaidrimh Ainmnithe ceaptha ag an mBord mar an "duine cuí" (mar a shainmhínítear san Acht um Thús Áite Leanaí 2015) mar an gcéad phointe teagmhála maidir le ráiteas cosanta leanaí an choláiste.

- Is daoine sainordaithe iad na múinteoirí cláraithe ar fad atá fostaithe ag an gcolaiste faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015.

- De réir an Achta um Thús Áite do Leanaí 2015 agus san Aguisín a ghabhann le Tús Áite do Leanaí (2019), rinne an Bord measúnú ar aon fhéidearthacht díobhála do leanbh agus é nó í ag freastal ar an gcoláiste nó ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí coláiste. Tá measúnú scríofa ina leagtar amach na réimsí riosca a sainaithníodh agus nósanna imeachta an choláiste chun na rioscaí sin a bhainistiú san áireamh sa Ráiteas um Chumhdach Leanaí.

- Is féidir teacht ar na nósanna imeachta éagsúla dá dtagraítear sa Ráiteas seo ar shuíomh gréasáin an choláiste, ar shuíomh gréasáin gov.ie nó cuirfear ar fáil iad arna iarraidh sin ag an gcoláiste.

Nóta: Níl an méid thuas beartaithe mar liosta uileghabhálach. Áireoidh na Boird Bainistíochta aonair freisin sa chuid seo cibé nósanna imeachta/bearta eile atá ábhartha don choláiste atá i gceist.

7 Foilsíodh an ráiteas seo ar shuíomh gréasáin an choláiste agus cuireadh ar fáil é do gach ball de phearsanra an choláiste, do Chumann na dTuismitheoirí (más ann dó) agus don phátrún. Tá sé inrochtana go héasca ag tuismitheoirí agus caomhnóirí ach é a iarraidh. Cuirfear cóip den Ráiteas seo ar fáil do Tusla agus don Roinn má iarrtar sin.

8 Déanfar an Ráiteas um Chumhdach Leanaí a athbhreithniú ar bhonn bliantúil nó a luaithe is indéanta tar éis athrú ábhartha a bheith ann in aon ábhar dá dtagraíonn an ráiteas seo.

Ghlac an Bord Bainistíochta an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ar an 13 Bealtaine 2024.

Rinne an Bord Bainistíochta athbhreithniú ar an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ar an 5ú Bealtaine 2026.

Síniú: Micheál Ó Domhnaill	Síniú: Caoimhín Ó hEaghra
Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta	Rúnaí an Bhoird Bainistíochta

Dáta: 8/05/2026 Dáta: 08/05/2026

Measúnú Riosca um Chumhdach Leanaí

Measúnú Scríofa ar Riosca maidir le Coláiste Cholumba

De réir alt 11 den Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus de réir cheanglas Chaibidil 8 de na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna* (athbhreithnithe 2023), seo a leanas an Measúnú Riosca Scríofa ar Choláiste Cholumba.

1. Liosta de ghníomhaíochtaí an choláiste	**2. Shainaithin an coláiste an riosca díobhála a leanas maidir lena gníomhaíochtaí -**	**3. Tá na nósanna imeachta a leanas i bhfeidhm ag an gcoláiste chun dul aghaidh a thabhairt na rioscaí díobhála a shainaithnítear sa mheasúnacht seo –**

• Peil sa gcoláiste. • Cispheil sa gcoláiste. • Rith. • Turais san gcoláiste. • Siúlóidí lasmuigh den cholaiste. • Spórt le Traenálaí Seachtracha. • Snámh. • Obair Thacaíochta Foghlama • Oiliúint d'Fhoireann an cholaiste faoi chúrsaí Chosant Leanaí. • Múinteoireacht duine ar dhuine. • Cúram do pháistí le Riachtanais Speisialta - Riachtanais Dluthphearsanta san áireamh. • Na Leithris. • Soláthar an Churaclaim – OSPS, OCG agus Bí Sabháilte san áireamh • Mic Léinn ar Thaithí Oibre. • Am sosa/ Am lóin. • Múinteoirecaht Ranga. • Imeachtaí Múinteoireachta Lasmuigh. • Lá Spóirt. • Imeachtaí Thiomsú Airgid a bhfuil daltaí páirteach iontu. • Úsáid Áiseanna nach bhfuil ar láthair an choláiste. • Socruithe Taistil Coláiste agus Tionlacan. • Bainstíocht ar Iompar Dúshlánach agus Úsáid Srianta nuair is cuí. • Garchabhair. • Cosc a chur ar thromaíocht agus déileáil leis • Daoine Seachtracha a chuireann leis an gCurcalam. • Cúram Páistí a bhfuil soghontachtaí	• An riosca go ndéanfadh leanbh eile díobháil do leanbh sa choláiste • An riosca go ndéanfadh leanbh eile díobháil do leanbh sa choláiste • An riosca díobhála gan bheith tuairiscithe i gceart agus go pras ag an bhfoireann sa gcoláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den cholaiste. • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh le linn do mhúineadh duine-le-duine, comhairliú, cóitseáil bheith ar siúl • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den choláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh le linn do mhúineadh duine-le-duine, comhairliú, cóitseáil bheith ar siúl • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh a bhfuil RSO orthu agus a bhfuil soghontachtaí ar leith orthu • An riosca díobhála gan bheith tuairiscithe i gceart agus go pras ag an bhfoireann sa gcoláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar bhall d'fhoireann an choláiste bheith ag déanamh cumarsáide le daltaí go míchuí trí na meáin shóisialta,	• Tá cóip de *Ráiteas an choláiste maidir le Cumhdach Leanaí* tugtha do gach ball d'fhoireann an choláiste • Tá cóid iompraíochta ag an gcoláiste d'fhoireann an cholaiste (foireann teagaisc agus neamh-theagaisc) • Tá cóid iompraíochta ag an gcoláiste do dhaltaí. • Tá leabhar na dtimpistí I bhfeidhm sa gcoláiste. • Tá beartas Sláinte & Sábháílteachta ag an gcoláiste. • Tá polasaí turais coláiste ag an gcoláiste. • Maoirseacht & liosta uimhreacha teagmhála na dtuismitheoirí/ caomhnóirí ag na múinteoirí ar thurais coláiste. • Nuair atá muid ar siúlóidí bíonn eadaí feiliúnach daite dá chaiotheamh ag na daltaí. • Tá beartas Riachtanas Speisialta Oideachais ag an gcoláiste. • Tá beartas/plean don dlúthchúram ag an gcoláiste i leith daltaí a bhfuil cúram dá leithéid uathu • Tá beartas /nósanna imeachta ar bun ag an gcoláiste do dháileadh cógais ar dhaltaí • Tá na nithe seo a leanas déanta ag an gcoláiste – • Cinntíonn an coláiste go bhfuil cóip de Ráiteas an choláiste maidir le Cumhdach Leanaí tugtha do gach ball nua d'fhoireann an choláiste • Spreagtar lucht foirne chun leas a bhaint as oiliúint chuí • Spreagtar comhaltaí an bhoird bhainistíochta leas a bhaint as oiliúint chuí

sainiúla acu • Daltaí ó mhionlaigh eitneacha/imircigh • An Lucht Siúil • Daltaí ó Mhionlaigh Chreidimh • Daltaí faoi chúram an Stáit Daltaí ar an gCóras Fógartha um Chosaint Leanaí Earcú Baill foirne an cholaiste, ina measc; • Múinteoirí • CRS • Airíoch • Rúnaí • Gantóirí • Oiliúnóirí Spóirt • Teagscóirí Seachtracha • Aoichainteoirí • Oibrithe Deonacha • Tuismitheoirí • Cuairteoirí ar láthair an cholaiste le linn an lae • Conraitheoirí ar láthair an choláiste le linn an lae • Cuairteoirí ar láthair an choláiste tar éis am coláiste Conraitheoirí ar láthair an choláiste tar éis an coláiste	téacsáil, fearas digiteach nó ar bhealach eile • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh a bhfuil RSO orthu agus a bhfuil soghontachtaí ar leith orthu • An riosca go ndéanfadh leanbh eile díobháil do leanbh sa gcoláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar chaidreamh/cumarsáidí míchuí idir an leanbh agus leanbh eile nó aosach • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar linbh bheith ag rochtain ar nó ag úsáid ríomhairí, meán sóisialta, fóin agus fearais eile agus iad sa gcoláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh a bhfuil RSO orthu agus a bhfuil soghontachtaí ar leith orthu • An riosca go ndéanfadh oibrí deonach nó cuairteoir díobháil do leanbh sa gcoláiste. • An riosca go ndéanfadh oibrí deonach nó cuairteoir díobháil do leanbh sa gcoláiste. • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar bhulaíocht ar an leanbh • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí sa gcoláiste nach bhfuil leordhóthanach • An riosca díobhála gan bheith tuairiscithe i gceart agus go pras ag an bhfoireann sa gcoláiste • An riosca go ndéanfadh ball	• Coimeádann an coláiste taifid de gach oiliúint a chuirtear ar an bhfoireann agus ar chomhaltaí den bhord • Ta beartas creidimh ag an gcoláiste • Tá cóip de *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus Iar-bhunscoileanna 2017* tugtha do gach ball d'fhoireann an choláiste • Éilítear ar Fhoireann an cholaiste cloí leis na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus Iar-bhunscoileanna 2017* agus éilítear ar gach duine den fhoireann cláraithe teagaisc cloí leis an *Acht um Thús Áite do Leanaí 2015* • Cloíonn an coláiste le ceanglais reachtaíochta ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána agus na gciorclán ábhartha de chuid na ROS maidir le hearcú agus grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána • Tá Beartas Frithbhulaíochta ag an gcoláiste a chloíonn go hiomlán le riachtanais *Nósanna Imeachta Frithbhulaíochta do Bhunscoileanna agus Iar-bhunscoileanna* na Roinne • Tá beartas maoirseachta ar an gclós nó ar an áit súgartha ag an gcoláiste chun a chinntiú go mbíonn maoirseacht chuí ar leanaí le linn tionóil, imeacht na ndaltaí agus sosanna agus i leith achar sainiúil ar nós leithreas, seomraí malartaithe etc. • Tá beartas fóin phóca ar bun ag an gcoláiste i leith úsáide fón póca ag daltaí • Bíonn foireann an choláiste ar an láthair nuair a bhíonn seisiúin traenála ar bun. • Tá beartas agus nósanna imeachta soiléir ar bun ag an gcoláiste I leith gníomhaíochtaí

	d'fhoireann an choláiste díobháil do leanbh sa gcoláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí sa choláiste nach bhfuil leordhóthanach • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí sa choláiste nach bhfuil leordhóthanach • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar chód iompraíochta nach bhfuil leordhóthanach • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí sa gcoláiste nach bhfuil leordhóthanach • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den choláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí agus iad ag dul ar an mbus ón rang uathachais agus ag dul ón mbus go dtí an rang uathachais • An riosca go ndéanfadh leanbh eile díobháil do leanbh sa gcoláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar bhulaíocht ar an leanbh • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí sa gcolaiste nach bhfuil	teagaisc duine le duine. • Tá beartas & nósanna imeachta ar bun ag an gcoláiste I leith mac léinn atá ag tabhairt faoi taithí oibre/ cleachtadh múinteoireacht sa gcoláiste. • Tuiscint foirne ar dualgais iompar múinteora de réir treoracha Comhairle na múinteoirí. • Tá beartas/ nósann imeachta ar bun ag an gcoláiste do dháileadh na gar chabhrach. • Ceist curtha ar comhlacht grinngraif (county Photos) le ceanglais reachtaíochta ghrinn fhiosriucháin an Gharda Síochána.

		leordhóthanach • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den choláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar chaidreamh/cumarsáidí míchuí idir an leanbh agus leanbh eile nó aosach • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh agus dlúthchúram á fháil ag an leanbh • An riosca go ndéanfadh leanbh eile díobháil do leanbh sa choláiste • An riosca go ndéanfadh ball d'fhoireann an choláiste díobháil do leanbh sa choláiste • An riosca go ndéanfadh oibrí deonach nó cuairteoir díobháil do leanbh sa choláiste • An riosca go ndéanfadh ball d'fhoireann an choláiste, ball d'fhoireann eagraíochta eile nó duine eile díobháil do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den choláiste e.g. turas coláiste. • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar bhall d'fhoireann an choláiste bheith ag déanamh cumarsáide le daltaí go míchuí trí na meáin shóisialta, téacsáil, fearas digiteach nó ar bhealach eile	

	• An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar chaidreamh/cumarsáidí míchuí idir an leanbh agus leanbh eile nó aosach • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar linbh bheith ag rochtain ar nó ag úsáid ríomhairí, meán sóisialta, fóin agus fearais eile agus iad sa choláiste • An riosca díobhála gan bheith tuairiscithe i gceart agus go pras ag an bhfoireann sa choláiste. • An riosca díobhála gan bheith tuairiscithe i gceart agus go pras ag an bhfoireann sa choláiste • An riosca díobhála gan bheith tuairiscithe i gceart agus go pras ag an bhfoireann sa choláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar linbh bheith ag rochtain ar nó ag úsáid ríomhairí, meán sóisialta, fóin agus fearais eile agus iad sa choláiste • An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar bhall d’fhoireann an cholaiste bheith ag déanamh cumarsáide le daltaí go míchuí trí na meáin shóisialta, téacsáil, fearas digiteach nó ar bhealach eile	

Nóta Tábhachtach: Ba cheart a thabhairt faoi deara gur ionann riosca i gcomhthéacs an mheasúnaithe riosca seo agus an riosca "díobhála" mar a shainmhínítear san Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus ní riosca ginearálta sláinte agus sábháilteachta. Tá an sainmhíniú ar dhíobháil leagtha amach i gCaibidil 4 de na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna* (athbhreithnithe 2023)

Agus an measúnú riosca seo á dhéanamh aige, rinne an bord bainistíochta a dhícheall na rioscaí díobhála atá ábhartha don choláiste seo a shainaithint agus a chinntiú go bhfuil nósanna imeachta leordhóthanacha i bhfeidhm chun gach riosca a shainaithnítear a bhainistiú. Cé nach féidir gach riosca díobhála a thuar agus a bhaint, tá na nósanna imeachta atá liostaithe sa mheasúnú riosca seo i bhfeidhm ag an gcoláiste chun riosca a bhainistiú agus a laghdú a mhéad is féidir.

Tá an measúnú riosca seo curtha i gcrích ag an mBord Bainistíochta ar an 5ú Bealtaine 2026. Déanfar é a athbhreithniú mar chuid d'athbhreithniú bliantúil an choláiste ar a Ráiteas um Chumhdach Leanaí.

Síniú: Micheál Ó Domhnaill Dáta: 08/05/2026

An Cathaoirleach, An Bord Bainistíochta

Síniú: Caoimhín Ó hEaghra Dáta: 08/05/2026

Rúnaí an Bhoird Bainistíochta

Samplaí de ghníomhaíochtaí, rioscaí agus nósanna imeachta

Cuirtear na samplaí atá liostaithe sa doiciméad seo ar fáil chun cabhrú le coláistí a measúnú riosca a dhéanamh faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015. Ba chóir do choláistí a thabhairt faoi deara nach bhfuil sé i gceist go mbeadh an liosta samplaí seo uileghabhálach. Tá sé de fhreagracht ar gach coláiste a chinntiú, a mhéad is féidir, go ndéantar aon rioscaí agus nósanna imeachta eile atá ábhartha dá cúinsí áirithe féin a shainaithint agus a shonrú sa mheasúnú riosca i scríbhinn agus go bhfuil nósanna imeachta leordhóthanacha i bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt ar gach riosca a shainaithnítear.

Aithnítear go bhfuil réimse beartas, cleachtas agus nósanna imeachta i bhfeidhm cheana féin ag coláistí chun an riosca díobhála do leanaí a mhaolú agus iad ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí an choláiste agus go mbeidh rioscaí díobhála íseal nó íosta ag baint le roinnt gníomhaíochtaí an choláiste i gcomparáid le gníomhaíochtaí eile. I gcomhthéacs an mheasúnaithe riosca a chaithfidh coláistí a dhéanamh, tagraítear san Acht um Thús Áite do Leanaí, 2015 do riosca mar “aon fhéidearthacht le haghaidh díobhála”. Dá bhrí sin, is tábhachtach, mar chuid dá próiseas measúnaithe riosca, go ndéanann gach coláiste a gcuid gníomhaíochtaí éagsúla a liostú agus a athbhreithniú (lena n-áireofar iad siúd a bhféadfadh riosca íseal díobhála a bheith ag baint leo a shainaithint chomh maith leo siúd a bhfuil rioscaí díobhála níos airde ag baint leo). Tríd an méid sin a dhéanamh cabhrófar leis an gcoláiste (1) aon rioscaí díobhála a d’fhéadfadh a bheith ann maidir le gníomhaíochtaí an choláiste a shainaithint, mar a cheanglaítear faoin Acht um Thús Áite do Leanaí, (2) leordhóthanacht na nósanna imeachta éagsúla atá ann cheana a shainaithint agus a mheas chun na rioscaí díobhála sin a bhainistiú agus (3) aon nósanna imeachta breise a shainaithint agus a chur i bhfeidhm a mheastar a bheith riachtanach chun aon riosca a shainaithnítear a bhainistiú.

Soiléirítear san Aguisín a ghabhann le Tús Áite do Leanaí: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí a foilsíodh i mí Eanáir 2019 gur cheart d’eagraíochtaí a sholáthraíonn seirbhísí ábhartha do leanaí smaoineamh ar shaincheist shonrach na sábháilteachta ar líne agus a measúnú riosca á dhéanamh acu agus a Ráiteas um Chumhdach Leanaí á ullmhú.

Sa Treoir maidir le Leanúnachas na Scolaíochta tugtar comhairle do bhunscoileanna agus d’iar-bhunscoileanna (Aibreán 2020) maidir leis an tábhacht a bhaineann le múinteoirí úsáid shábháilte agus eiticiúil as an idirlíon a choinneáil le linn na cianfhoghlama agus cabhrú le tuismitheoirí agus caomhnóirí a bheith feasach ar a ról freisin. Ba chóir do choláistí a chinntiú go gcuireann a mBeartas um Úsáid Inghlactha (BUI) bonn eolais faoi ghníomhaíochtaí cianfhoghlama.

Nóta Tábhachtach: Ba cheart a thabhairt faoi deara gur ionann riosca i gcomhthéacs an mheasúnaithe riosca seo an riosca “díobhála” mar a shainmhínítear é san Acht um Thús Áite do Leanaí, 2015 agus ní mar riosca ginearálta sláinte agus sábháilteachta. Tá an sainmhíniú ar dhíobháil leagtha amach i gcaibidil 4 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d’Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023).

Samplaí de Ghníomhaíochtaí an Choláiste

- Teacht isteach agus imeacht na ndaltaí go laethúil
- Sosanna áineasa do dhaltaí
- Teagasc sa seomra ranga
- Teagasc duine le duine
- Tacaíocht foghlama duine le duine
- Comhairleoireacht duine le duine
- Gníomhaíochtaí teagaisc lasmuigh
- Teagasc agus foghlaim ar líne ar bhonn cianda
- Gníomhaíochtaí Spóirt
- Turais sa gcoláiste
- Turais sa gcoláiste lena mbaineann fanacht thar oíche
- Turais sa gcoláiste lena mbaineann taisteal eachtrach
- Úsáid limistéar na leithreas/na seomraí feistis/na gcithfholcadán i gcoláistí
- Áiseanna cónaithe a sholáthar do chónaitheoirí
- Lá Spóirt Bliantúil
- Imeachtaí tiomsaithe airgid ina mbíonn daltaí páirteach
- Úsáid áiseanna lasmuigh den láthair le haghaidh gníomhaíochtaí an choláiste
- Socruithe iompair an choláiste lena n-áirítear coimhdeachtaí bus a úsáid
- Cúram leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, lena n-áirítear dlúthchúram pearsanta nuair is gá,
- Cúram a thabhairt d'aon scoláire leochaileach, lena n-áirítear dlúthchúram pearsanta nuair is gá
- Iompar dúshlánach a bhainistiú i measc daltaí, lena n-áirítear srianadh a úsáid go cuí nuair is gá
- Bainistíocht ar sholáthar bia agus dí
- Riar Leigheas
- Riarachán ar Gharchabhair

- Soláthar curaclaim maidir le OSPS, OCG, Bheith Sábháilte
- Cosc ar an mbulaíocht agus déileáil léi i measc na ndaltaí
- Pearsanra colaiste a oiliúint i gcúrsaí um chosaint leanaí
- Pearsanra seachtrach a úsáid chun cur leis an gcuraclam
- Pearsanra seachtrach a úsáid chun tacú le spóirt agus le gníomhaíochtaí seach- churaclaim eile
- Cúram do dhaltaí a bhfuil leochaileachtaí/riachtanais shonracha orthu amhail
  - Daltaí mionlaigh eitneacha/imircigh
  - Le haghaidh daoine den lucht taistil.
  - Leanaí leispiacha, aeracha, déghnéasacha nó trasinscneacha (LADT)
  - Daltaí a mheastar a bheith ina LADT
  - Daltaí de chreideamh reiligiúnach mionlaigh
  - Leanaí atá faoi chúram
  - Leanaí ar an gCóras Fógartha um Chosaint Leanaí
  - Leanaí a bhfuil riachtanais mhíochaine acu
- Pearsanra coláiste a earcú lena n-áirítear -
  - Múinteoirí/CRSanna
  - Airíoch/Rúnaí/Glantóirí
  - Cóitseálaithe spóirt
  - Teagascóirí Seachtracha/Aoi-Chainteoirí
  - Oibrithe Deonacha/Tuismitheoirí i ngníomhaíochtaí an choláiste
  - Cuairteoirí/conraitheoirí sa choláiste le linn uaireanta an choláiste
  - Cuairteoirí/conraitheoirí i láthair le linn gníomhaíochtaí tar éis an choláiste
- Rannpháirtíocht na ndaltaí i searmanais reiligiúnacha/teagasc reiligiúnach lasmuigh den choláiste
- Úsáid Theicneolaíocht na Faisnéise agus Cumarsáide ag daltaí sa gcoláiste, na meáin shóisialta san áireamh
- Smachtbhannaí a chur i bhfeidhm faoi Chód Iompair an choláiste lena n-áirítear daltaí a choinneáil istigh, fóin a choigistiú etc.
- Scoláirí atá rannpháirteach in eispéireas oibre an choláiste
- Scoláirí ón gcoláiste atá rannpháirteach in eispéireas oibre in áiteanna eile
- Múinteoirí faoi oiliúint atá ag tabhairt faoi shocrúchán oiliúna sa gcoláiste
- Físeán/grianghrafadóireacht/meáin eile a úsáid chun imeachtaí an choláiste a thaifeadadh

- Úsáid áitribh an choláiste ag eagraíochtaí eile
- Eagraíocht eile ag úsáid áitribh an choláiste i rith an lae coláistí
- Club bricfeasta
- Club obair bhaile/staidéar tráthnóna

Samplaí de Rioscaí Díobhála

- Riosca díobhála nach n-aithníonn pearsanra an choláiste
- Riosca gan díobháil a thuairisciú go cuí agus go pras ag pearsanra an choláiste
- Riosca go ndéanfadh ball de phearsanra an choláiste díobháil do leanbh sa gcoláiste
- An baol go ndéanfadh leanbh eile díobháil do leanbh sa gcolaiste
- An baol go ndéanfadh oibrí deonach nó cuairteoir sa gcoláiste díobháil do leanbh sa gcoláiste
- An baol go ndéanfadh ball de phearsanra an choláiste, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile díobháil do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den choláiste e.g. turas coláistí, ceachtanna snámha
- Riosca díobhála mar gheall ar úsáid mhíchuí a bhaint as ardán cumarsáide cianda teagaisc agus foghlama ar líne mar dhuine gan chuireadh ag rochtain an naisc ceachta, daltaí á bhfágáil gan mhaoirsiú ar feadh tréimhsí fada ama i seomraí ar leithligh
- Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh
- Riosca díobhála mar gheall ar chiníochas
- Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar coláiste
- Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den choláiste
- Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile
- Riosca díobhála mar gheall ar leanaí rochtain a fháil go míchuí ar ríomhairí, na meáin shóisialta, fóin agus gairis eile agus iad ar coláiste
- Riosca díobhála do leanaí RSO a bhfuil leochaileachtaí ar leith orthu, lena n- áirítear leochaileachtaí míochaine
- Riosca díobhála do leanbh agus leanbh faoi chúram pearsanta
- Riosca díobhála mar gheall ar chód iompair neamhleor
- Riosca díobhála i gcás teagaisc, comhairleoireachta, cóitseála duine le duine

- Riosca díobhála mar gheall ar bhall de phearsanra sn choláiste cumarsáid a dhéanamh le daltaí ar bhealach míchuí trí na meáin shóisialta, téacsáil, ar ghléas digiteach nó ar bhealach eile
- Riosca díobhála de dheasca ball pearsanra an choláiste rochtain/scaipeadh a dhéanamh ar ábhar míchuí trí na meáin shóisialta, téacsáil, ar ghléas digiteach nó ar bhealach eile.

Samplaí de Nósanna Imeachta chun aghaidh a thabhairt ar rioscaí díobhála

- Cuirtear cóip de *Ráiteas um Chumhdach Leanaí* de chuid an choláiste ar fáil do phearsanra uile an choláiste
- Cuirtear na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna* (athbhreithnithe 2023) ar fáil do phearsanra uile an choláiste
- Ceanglaítear ar Phearsanra na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna* (athbhreithnithe 2023) a chomhlíonadh agus éilítear ar gach ball foirne cláraithe *an tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015* agus an tAguisín a ghabhann leis (2019) a chomhlíonadh
- Cuireann an coláiste an Clár maidir le Fanacht Sábháilte chun feidhme go hiomlán
- Cuireann an coláiste an Clár Folláine ag an tSraith Shóisearach chun feidhme go hiomlán
- Tá Beartas Frithbhulaíochta ag an gcoláiste lena gcomhlíontar go hiomlán riachtanais Pholasaithe na Roinne maidir le *Nósanna Imeachta Frithbhulaíochta do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna*
- Tugann an coláoste faoi thionscnaimh feasachta frithchiníochais
- Tá polasaí maoirseachta clóis/clós súgartha ag an gcolaiste chun maoirseacht chuí ar leanaí a chinntiú le linn teacht le chéile, imeacht óna chéile agus le linn sosanna agus maidir le limistéir ar leith amhail leithris, seomraí feistis etc.
- Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an gcoláiste maidir le turais an choláiste
- Tá polasaí sláinte agus sábháilteacht ag an gcoláiste
- Comhlíonann an coláiste riachtanais na reachtaíochta maidir le grinnfhiosrúcháin Garda agus ciorcláin ábhartha RO i ndáil le hearcaíocht agus grinnfhiosrúchán Garda
- Tá cóid iompair ag an gcoláiste do phearsanra an choláiste (foireann teagaisc agus neamhtheagaisc)
- Comhlíonann an coláiste na nósanna imeachta araíonachta comhaontaithe don fhoireann teagaisc
- Tá polasaí um Riachtanas Oideachais Speisialta ag an gcoláiste
- Tá beartas/plean maidir le dlúthchúram pearsanta ag an gcoláiste maidir le daltaí a dteastaíonn cúram den sórt sin uathu

- Tá beartas agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gcoláiste chun cógais a thabhairt do dhaltaí
- Maidir leis an gcoláiste:
    - Chuir sí cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí an choláiste ar fáil do gach ball d'fhoireann an choláiste
    - Cinntíonn sí go gcuirtear cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí an choláiste ar fáil do gach ball foirne nua
    - Spreagann sí baill foirne chun leas a bhaint as oiliúint ábhartha
    - Spreagann sí baill an bhoird bainistíochta leas a bhaint as oiliúint ábhartha
    - Coinníonn sí taifid ar gach oiliúint foirne agus ball boird
- Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gcoláiste chun Garchabhair a riar
- Tá cód iompair i bhfeidhm ag an gcoláiste do dhaltaí
- Tá Polasaí Úsáide Inghlactha i bhfeidhm ag an gcoláiste, lena n-áirítear soláthar teagaisc agus foghlama ar líne ar bhonn cianda, agus tá an beartas sin curtha in iúl do thuismitheoirí
- Tá beartas i bhfeidhm ag an gcoláiste lena rialaítear úsáid fóin chliste agus gairis táibléad sa gcoláiste ag daltaí de réir chiorclán 38/2018
- Tá Plean Bainistíochta um Theagmhais Chriticiúla i bhfeidhm ag an gcoláiste
- Tá polasaí maidir le Teagmhálaí Baile agus Coláiste agus nósanna imeachta gaolmhara i bhfeidhm ag an gcoláiste
- Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gcoláiste chun daoine seachtracha a úsáid chun seachadadh an churaclaim a fhorlíonadh
- Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gcoláiste chun cóitseálaithe spóirt seachtracha a úsáid
- Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an gcoláiste le haghaidh gníomhaíochtaí teagaisc duine le duine
- Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gcoláiste le haghaidh comhairleoireachta duine le duine
- Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gcolaiste maidir le socrúcháin d'ábhair mhúinteoirí
- Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gcoláiste maidir le mic léinn atá i mbun taithí oibre sa gcoláiste
- Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an gcoláiste maidir le daltaí an choláiste atá i mbun taithí oibre in eagraíochtaí seachtracha.